

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 18K. Félévre 4 K. Negyed-
évre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-,
gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K.
a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy
példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér-
szó 4 fillér, közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
tőbbszori közlésnél 4 fillérért közöltetnek. — Megjelen hetenkint
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő-üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

Tibád Antal

1843—1902.

Udvarhely vármegye közönségét mé-
lyen érintő gyászhirot hozott a táviró. Tibád
Antalt, a vármegye nagy fiát csütörtökön
reggel a székesfővárosi Császár-fürdőben
levő lakásán jobboldali szélütés érte és teg-
nap hajnalban hirtelen elhunyt.

Székely-Udvarhelyt mozgalom indult,
hogy a székelyek büszkeségét, a közérdek
tehetséges hiv munkását, szülőföldjére Ka-
dicsfalvára hazaszállítsák.

Az értekezlet Jung-Cseke Lajos apát
és Török Albert dr nyug. főispán elnökle-
te alatt volt s mint a tegnapi esti órákban
értesültünk — megállapodott, hogy a szé-
kelység költségén szállítsák haza és temet-
tessék el nagy hazánkfát. Az érkezésről
külön értesítést fog kiadni a közönség tájé-
koztatására a bizottság.

Tibád Antal politikus, jeles publicista vár-
megyénkben Kadicsfalván született 1843-ban jó
módu, nemes lőfő-székely szülőktől. Előbb a hely-
beli, azután a marosvásárhelyi iskolákban tanult
oly sikerrel, hogy tanuló társai közt mindig első
volt; kitartással s becsvágygyal teljes fiatal em-
ber, kit atyja czélszerűen tartott a budapesti
egyetemre küldeni; onnan visszatérve, városunk-
ban ügyvédség lett s csakhamar keresetté tett
egy elhanyagolt irodát. Vármegyénk 1867-ben al-
ügyésznek, 1868-ban főjegyzőnek, 1869-ben al-

királybírónak választotta. 1872-ben, az új szerve-
zés idején, ő felsége kir. törvényszéki bírónak is
kinevezte, de ő királybíró maradt s 1873-ban a
kolerajárvány alkalmával kifejtett buzgalmaért
legfelsőbb elismerésben részesült. A vármegyei és
községi közigazgatás újjászervezése, szolgálati sza-
bályzat kidolgozása s keresztülvitele az ő érdeme
és első jele volt ebbeli hivatottságának. Ugyan-
csak 1873-ban országgyűlési képviselőnek választ-
tatott s azóta egész 1900. évi április haváig
állandó tagja volt a Háznak, melynek 1881—89-
ben jegyzője is volt. Tevékenységet vett az 1880-
iki ánkétkben s mint ugyane bizottság előadója
több idevonatkozó törvényjavaslatot képviselt a
Ház előtt. Tisza Kálmán kormányelnöksége s
Teleki Géza gróf belügyminiszter alatt államtitkár
volt s ezzel együtt ő dolgozta ki az első közigaz-
gatási reform javaslatokat. Teleki gróffal együtt
elhagyván állását, Szápáry Gyula gróf belügy-
miniszter által a közigazgatási bíróságról szóló
törvényjavaslat tervezésével bízott meg. Az egy-
házpolitikai törvényjavaslatok szövegére kerülésével
a szabadelvű-pártból, melyhez addig tartozott,
kilévede (1894. jan. 10.), heves ellenzéki magatar-
tást fejtett ki, majd a nemzeti párthoz csatlako-
zott s mint ilyen 1896-ban újra megválasztott
és egészen 1900. április haváig állandóan az
Udvarhelyi járás választókerületét képviselte, mikor
is közigazgatási bírónak nevezetett ki. A képviselő
választások tisztaságára vonatkozó curiai bírósá-
kodás törvényjavaslatát is ő kodifikálta.

A kártya

— jan. 24.

Elterjedésre nézve a kártyajáték leg-
alább is olyan népszerűségnek örvend, mint

a kenyér. A főrangú köröktől le egészen a
koldusokig, a társadalom minden rétegé-
ben számtalanok áldoznak ennek a szen-
vedélynek, mely megszámlálhatatlan bol-
dagságot és emberéletet tett már tönkre.

Káros és haszon nélkül való a kártya-
játéknak minden neme a játékosra nézve,
mert ha az egyik napon sikerült is kifosz-
tania emberlarsát, bizonyos, hogy a másik,
vagy harmadik alkalommal ő vérzik el. A
legveszedelmesebb természetesen a hazard-
játék, melyet a törvény is üldöz.

A törvény, mint játékdölgő! Itt meg
kell állapodnunk, mert hiszen ez a főoka
annak, hogy a hazardjáték oly akadályta-
lanul pusztít mindenfelé. Nagyon sok rosz-
szul végrehajtott törvény van Magyarorszá-
gon, de a legmódszerűbb bánásmódban ré-
szesül ebben a tekintetben az a törvény,
melyet a hazardjáték ellen hoztak. Nincs
Magyarországon klub, társaskör, kávéház,
vendéglő és korcsma, ahol hazardjátékot ne
üznének s egyes helyiségek pláne mintha
csak kizárólag erre a célra tartatnának
fenn. Minden rendőrkapitány és minden
rendőr tudja, hogy hol és mikor kártyáz-

Titkári jelentés

A Székelyudvarhelyi Jótékony Négyesület 1901. évi
működéséről május hó 12-től december 31-ig.
(Folyt. és vége).

Jövedelmi forrásainak közül első helyen ér-
demel említést az 1901. decz. 7-én rendezett tea-
estély, mely 641 K 41 f tiszta jövedelemmel
gyarapította egyeletünk vagyonát.

Hogy ez estély úgy erkölcsileg, mint anyagi-
lag ily szép sikerrel végződött és daczára annak,
hogy sokan hiányoztak ez alkalommal azok közül,
kiktől társadalmi állásuk és anyagi helyzetüknél
fogva már csak példaadás okáért is méltán vár-
hatnók humanus intézményeink támogatását, semmi
tekintetben sem maradt mögötte az eddigi jó
hírű és jövedelmes estélyeknek; azt csak a Dr
Válentsik Ferenczné, r. elnök elnöklete alatt mű-
ködő rendező és közreműködő hölgyeknek köszön-
hetjük, kik a siker érdekében hámulatra méltó
ügyességgel, kitartó munkássággal használtak fel
minden eszközt s szolgálták a szent ügyet nem
divatból avagy hiuságból, hanem meggyőződésből.
Választmányunk az összes közreműködők neveit
és érdemeit, kik mindnyájan méltán rászolgáltak
nemcsak egyesületünk, de a társadalom halás
elismerésére is, jegyzőkönyvileg örököltette meg.
A jól teljesített köteleesség jól eső öntudata jutal-
mazza a rendezőket és közreműködőket buzgó
fáradásaikért, rendező elnökünket pedig a sz

„SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Szülőföldem.

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

Nagy a világ, de kerekén:

Csak egy hazát szeretek én . . .

Te vagy az, kis szülőföldem!

Tied a jó kedvem s könyvem . . .

Gondtalan hol nevedtem:

Haljak itt meg — hol születtem . . .!

Szép hazám, szeretlek, áldlak,

Kincsekért el nem hagynálak! . . .

Tied: életem, gondolatom,

Szivem, lelkem, imám s dalom . . .

Hogy ha rá — hazám, szükség lesz:

Halálom is — a tiéd lesz . . .!

Volnék felhő, vészes, sötét:

Búsan szállnék hazám föléd:

Éj-nap addig siratnálak:

Mig el nem hagyna a bánat

S örömnápod föl nem jönne,

Régi fényben tündökölné . . .

Volnék tenger, — gyöngyöt termő

Mérhetlen kincset rejtő

S habjaimon zúgna orkán —:

Kincsemet ölebe szórnam,
Csak tudnám, hogy gazdagságod:
Hozhat terád boldogságot! . . .

Nem lehetek felhő s tenger;

Hazám! — de szivem érted ver.

Felhőként bár nem sirhatok

S tenger kincset sem adhatok —

Habár üldöz sors, mostoha —:

El nem hagylak hazám, — soha!

Oh, mert hévvel szerettelek —

Ugy is még, mint zsenge gyerek . . .

Áldott szülemtől hallhatám:

„Hogy van nála” is jobb anyám —:

A „hont szeretni — földolog! . . .”

Szivem rá most is földobog . . .

Szép hazám, szeretlek, áldlak,

Kincsekért el nem hagynálak! . . .

Tied: életem, gondolatom,

Szivem, lelkem, imám s dalom . . .

S ha majd rá — hazám, szükség lesz:

Halálom is — a tiéd lesz . . .

Disznajó, 1902. január hó 26-án.

Biró Pál.

nak hazardul, (hiszen különösen kis városban az ilyesmit titokban tartani lehetetlen), de tenni semmit sem tesznek a társadalom e súlyos betegsége ellen. Az a felfogás, hogy a hazardjátékot törvényes szigorúsággal ellenőrizni sem nem lehet, sem nem szükséges, oly mély gyökeret vert, a magyar rendőrség felfogásában, hogy azt kiirtani vagy megváltoztatni csak új törvényvel, betű szerint végrehajtottal vagy nagyon szigorú rendszabályokkal lehet csak. Ezekre pedig abszolút nincs kilátás nálunk.

A nyilvános helyiségek egyik főjöveldelme a kártyapénz, természetes tehát, hogy ott csak forszírozzák a kártyajátékot, különösen a hazardírozást, mert az jövedelmez legtöbbet a kávésnak és vendéglősnek.

Lehetne-e, társadalmilag lehetne csak segíteni ezen a bajon, ha megindulna széles körben a mozgalom a hazardjáték ellen? De ez is utópia. Ahol minden második ember hazardoz, mit lehet ott elérni egy ilyen mozgalommal?

Védtelenül és tanácstalanul állunk a kártyajárványnyal szemben, mely megszűnni csak akkor fog, ha egy jobb, egészségesebb társadalom-erkölcsi felfogás lép a mostaninak helyébe.

Világnapló.

Jan. 30.

A képviselőház e hó 28-án kezdte meg az 1902. évi rendes költségvetés tárgyalását. Természetes, hogy a tárgy fontosságánál fogva a vita is emelkedett volt. Neményi Ambrus előadó ajánlja a költségvetést elfogadásra, míg Kossuth Ferencz nagyszabású beszédben jelenti ki, hogy

azt pártja még általánosságban sem fogadja el. — Szocialis érdekeket is szolgáló fontos törvényjavaslatot nyújtott be Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a képviselőháznak. Ez a törvényjavaslat a csorbatói birtoknak az állam részére való megvásárlásáról szól. A megvásárlandó birtok 4365 katasztrális holdat képvisel s a vételár 3.000.000 koronát tesz ki. Ezen birtokvásár célja az, hogy mint kincstári tulajdon parcellázással és nyilvános árverésen eladassék, hogy ez által a szegény Szepes- és Liptómege lakosságának megélhetése biztosítva legyen. — Nagyfontosságú tárgy felett tanácskozott e hó 21-én az Ő felsége elnöke alatt összeült haditanács. Nem kevesebbről, mint a tüzérség átalakításáról volt szó, melyet új szervezeti alapokra akarnak fektetni. Az eddig négy üteg és 32 ágyuból álló ezrednek jövőre hat ütege lesz, 36 ágyuval. Tekintve pedig, hogy az így átalakítandó ezrednek egy ezredes által való vezénylése nehézkes, az ezredet két divízióra osztják. — Wassics miniszter az állami tanítók egy régi vágyát készül megvalósítani az által, hogy bevonja őket az állami tisztviselők fizetési fokozatába, a pénzügyminiszter pedig határozottan kijelentette, hogy az állami tanítók fizetését az általános fizetésrendezésnél szintén szabályozni fogja. — Befejtett a katolikus autonómiai kongresszus általános vitája s a tárgyalás alapjául elfogadtattott a 27-es bizottság azon újabb tervezete, melyet a püspökökkel és kormánnyal való tárgyalás után dolgozott ki. — A „Magyar Általános Hitelbank” lezárta a Vörösmarty-szoboralap folyószámláját, mely szerint az alap vagyona 200.150 korona s mely összegből csak a „Budapesti Hírlap” gyűltése 180.287 K 87 fillért tesz ki.

*

Fontos és nagyszabású víziút létesítését tervezik a francziák. Az Atlanti-Oceánt és a Földközi tengert csatornával akarják összekötni, úgy, hogy Bordeauxon át a Garonne folyó felhasználásával legyen a két tenger összekötve. A csatorna

méretei pedig oly nagyra terveztetnek, hogy azon a legnagyobb és mélyen járó hajók is közlekedhetnek. — Vilmos császár születésnapja alkalmából vendégül fogadta a walesi herceget, az angol birodalom trónörökösét. Katonai fény és udvari pompa nem hiányzott a fogadásnál, de hiányzott a németbirodalom fővárosának és lakosságának azon lelkesedése, mely az ily természetű fogadásokat valóban kedvessé és bensővé teszik a vendégre nézve. Nem volt fogadó nép Berlin utcáin s hiányzott a nép szimpatiaját dokumentáló örömteli zaj. Nem esoda, mert az Oceánon tuli harci zaj és ágyudörgésben elnémulnak a népek örömrivalgásai. — A svéd birodalmi gyűlésen indítvány terjesztett elő, mely szerint a skandináviai birodalom, Belgium és Svájc mintájára, állandó semlegességet kíván államjogilag megállapítani, Dania belevonásával. — A hatalmas orosz birodalom trónörököse, Mihály nagyherceg házasságáról írnak a lapok. Választottja a kis Montenegró fejedelmének leánya, Xenia hercegnő. A trónörökös ez idő szerint 24 éves, míg Xenia hercegnő 21.

Egy év Gazdasági Egyesületünk életéből.

— Hlatky Miklós g. e. titkár évi jelentése. —

Egyesületünk életében ismét eltelt egy év melyről csak úgy, mint előzőről kevés jót mondhatunk, mert sem az általános gazdasági viszonyok — sem egyesületünk ügyeiben ez idő alatt említésre méltó javulás nem állott be, sőt eltekintve pár alább méltatandó alkotástól, a gazdasági téren általános visszaesés tapasztalható; mert gazdasági terményeink rossz értékesítési viszonyaiból eredő általános pénztelenség, a lehető legrosszabb időjárás, mely a termények megmunkálását késleltette, sok helyt lehetetlenné — illetve, a csak betakarításra váró terményt tönkretette, azon körülmény, hogy gazdálkodóink nagy tömege nem rendelkezik azon anyagi és szellemi tőkékkel,

sikerért nevéhez fűződő hálás elismerés tartsa meg diszes állásában sokáig!

Nem mutathatunk fel azonban ily kedvező eredményt a fillér-estélyek rendezése terén, melyeknek számát már a múlt évben felénnyel kellett apasztani a közönség részvétlensége miatt, dacára, hogy a buzgó rendező elnök s maguk a rendezők is minden lehetőt megtettek a siker érdekében. Pedig valamint a múltban, úgy a jelenben is ez estélyek volnának hivatva arra, hogy helyi társadalmunk széttagolt elemeit egyesítsék s a központtól távolos városunk intelligens közönségének, melynek nemcsak szórakozásban alig van része, olcsó pénzért szellemi élvezetet nyújtsanak, hogy ezáltal egyesületünk ne csak szegényeket és árvákat segélyező, hanem önképző és közművelődési egylet is legyen. Választmányunk, habár a baj okát nem az egyesület kebelében, hanem azon kívül, helyi társadalmunk sokféle ferdedivatu szokásaiban, a filléreket is felemésztő, költséges társas összejöveteleiben, háztartásban és öltözködésben kifejtett luxusban s több efféle bajokban gyökeredző s jelenleg minden társadalmi életet megölő közönyben látja, mégis többféle uton próbálta a bajt orvosolni, de úgy látszik hasztalan! Először is, hogy a rendezést megkönnyítse, költségeit apassza s ezáltal rendezőkre tegyen szert, szinpadot állíttatott fel s fillérestélyek helyett szindarabok előadását kezdeményezte, mely célra egy néhány alkalmas szindarab is beszereztetett, legutóbb pedig a közönség körében felmerült s egyik helyi lap, az „Udvarhelyi Híradó” útján kifejezésre juttatott óhajtnak engedve, visszaállította a régi rendszert, mely szerint a fillérestélyek ismét hetenként rendeztetnek tetszésszerinti belépő díjak mellett.

Midőn e tényállást a maga valóságában leplezetlenül a Mélyentisztelt Közgyűlés elé terjeszt-

jük s a további teendőkre nézve szíves tanácsait és utasításait kikérjük, egyuttal van szerencsénk a Mélyentisztelt Közgyűlés tagjait egyenként és összesen tisztelettel felkérni, méltóztassanak ez ügyet magukévá téve, anyagi és erkölcsi támogatásukkal lehetővé tenni, hogy fillérestélyeink, melyek 26 év óta az említett kettős célú oly szép sikerrel szolgálták, továbbra is fenttarthatók legyenek!

Ezen körülmény miatt az elmúlt évben, illetve félévben mindössze csak 3 fillérestélyt lehetett rendezni, az elsőt 1901. okt. 23-án Félégyházi Mariska és Szabó Ilonka rendezték igen szép műsorral és 21 K 60 f jövedelemmel, a másodikat nov. 6-án Demény Ferenczné és Szabó Gáborné 24 K 20 f, a harmadikat nov. 20-án Dr Valentsik Ferenczné rendezte 7 K 50 f eredménnyel s így a 3 estély összesen csak 53 K 30 f jövedelmezett. Fogadják úgy a rendezők, mint a szereplők ez alkalommal is egyesületünk hálás köszönetét s ha fáradságukat nem jutalmazta is kellő anyagi siker, legyenek büszkék az erkölcsi sikerre, melylyel a megjelent, kevés számú közönségnek élvezetes tét szereztek és arra, hogy ily nehéz körülmények között, midőn mások a rendezéstől az eredmény bizonytalansága miatt visszavonultak, volt bátorságuk a rendezésre vállalkozni.

Választmányunk múlt év december hó 15-én tartott üléséből kérést nyújtott be Udvarhely város és Udvarhelyvármegye hatóságaihoz, melyben tekintettel azon körülményre, hogy Szombatfalva községnek városunkhoz történt csatolása óta a segélyért egyesületünkhöz folyamodó szegények száma évről-évre oly nagy mértékben szaporodik, hogy az eddigi jövedelmi források, melyeket egyesületünk tisztán csak társadalmi uton, a helyi közönség szíves áldozatkészségének felhasználásával szerez, különösen most, midőn a társadalmi élet minden terén uralkodó közöny miatt a legfáradsá-

gosabb munkával is alig lehet e téren valami eredményt biztosítani; elégtelenek arra, hogy a hozzánk segélyért folyamodó s arra valóban rászorult és érdemes szegényeket kellő anyagi támogatásban részesíthessük: egy bizonyos összegű, rendes évi, esetleg csak időleges segély utalványozását kéri mindaddig, míg a szegényügy megoldása — más, hasonló célú, humanus intézmények hiányában — egyedül egyesületünkre lesz bízva. Kérésünkre még választ nem kaptunk sem a várostól, sem a megyétől, de reméljük hogy mindkét helyen méltányos elintézésben fog részesülni.

Egyesületi tagok gyűjtését ez évben is Félégyházi Antalné és Varga Ida, ellenőr végezték elismerésre méltó buzgósággal, kiknek szíves közreműködése folytán egyesületünk tagjai sorába léptek a májusi közgyűlésen bejelentett 53 új tagon kívül, kik szintén az 1901-ik évben lettek tagokká Baresay Károlyné, Bagossy Béláné, Fejes Áron, Gotthárd Jánosné, Dr Göllner Béláné, Dr Kovácsy Albertné, Langer Adolfin, Licht Gyuláné és Dr Pál Ernőné s így minthogy halálozás folytán ez évben veszteségünk nem volt, az egyesületi tagok száma 9 rendes taggal szaporodott.

Minthogy a vagyoni ügyeket a pénztárvizsgáló bizottság jelentése alapján lesz szerencsém ismertetni, most csak azt említem fel, hogy a 914 K 44 f kiadás dacára a pénztár állása e félévben 868 K 42 fillérrel javult s így egyesületünk jelenlegi vagyona 17181 K 97 f.

Végül legyen szabad az egyesület halálját tolmácsolnoin mindazok iránt, kik önzetlen és kitartó fáradozásaikkal, szíves szolgálataikkal s főképp a szegény gyermekek felruházása és a teaestély alkalmával anyagi áldozataikkal is egyesületünk vállalatainak sikerét biztosították. Hála és köszönet illeti vármegyei hatóságunkat is, hogy

melyekkel a legmostohább időjárás mellett is ki tudná csikarni a földből az átlag termést, végre a székely egyleti takarékpénztár bukása mind közreműködtek arra, hogy népünk az elszegényedés útján tovább haladjon.

Gazdasági téren haladást jelez a sz.-kereszturi lenbeváltó telep létesítése. Mert év-év után gabona nemü termesztésre használt földjeink a gabona termést készülnek felmondani, illetve a rossz értékesítési viszonyok mellett alig jövedelmeznek és a legfőbb ideje az egyoldalú szemtermelésről a kereskedelmi növények termesztésére átmenni, mely kereskedelmi növények közül ép a len érdemel intenzívebb felkarolást, nem csak azért, mert a legkevesebb befektetést igényelve a legkisebb gazdát is képesíti termelésre, de főleg mert climánk kiválólag kedvez tenyészetének és így egy kis utánjárással dusan fizet nemcsak termelőjének, de a napszámos osztálynak is. A legnagyobb elismerés illeti meg azon férfiakat — köztük első sorban vármegyénk nagyérdemű főispánját, mélt. Hollaky Arthur urat — kik fáradságot nem kímélve, a közönnyel nem törődve, munkáltak addig, míg törekvésük czélt ért, a gyár a magas kormány és Sz.-Keresztur község áldozatkészségével létesített. Gazda társadalmunkon áll ez alkotást a vármegye egész közönségére áldást hozóvá tenni.

Felemlítendőnek tartom jelentésemben a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblának a közhelyek arányosítása ügyében 3100 1901. sz. alatt hozott azon határozatát, melyben kimondja, hogy a közbirtokból a magánosok részére eszközözendő kiszakítások költségeit a kérvényező tartozik hordozni. Nagyfontosságú e határozat azon községekre nézve, melyekben ily kiszakítás még nem fogantatott, óriási tehertől lesznek megkímélve.

Sajnos, hogy az ítélet joghatálya nem terjedhet ki azon községekre, amelyekben az eljárás már megindított, de a felek az első foku ítéletben megnyugodva az jogerőssé vált, a melyek tehát viselni fogják az új eljárás költségeit. Hálás tér kínálkoznék egyesületünkre, ha ezek érdekében felemelné kérő szavát úgy az igazság-, mint a földmivelésügyi minisztériumoknál, reá mutatva azon visszasságokra, melyek ez ügyből kifolyólag

gyűléseink tartására a vármegyeház tanácskozó termét kegyesen átengedte, ugyszintén hálás köszönettel tartozunk a helyi lapok, a „Székely-Udvarhely” és „Udvarhelyi Híradó” szerkesztőseinek is, a miért egyesületi ügyeinket a nagyközönséggel közölni szívesek voltak.

Az elmondottakban igyekeztem Mélyen tisztelt Közgyűlés, választmányunk múlt évi működését ismertetni, egyesületünk jelenlegi arczképét rajzolni, melyet ha festmény alakjában tudnék bemutatni, szemléltethetővé tenni, úgy az egy világos rajz lenne fényes ecsetvonásokkal kimagasló alakokkal, de sötét alapon, szürke háttérrel. — Világos rajzot képezne az egyesület virágzó állapota s az elért eredmény, fényes ecsetvonások lennének az eredményt biztosító buzgóbbnál-buzgóbb tisztviselők, kimagasló alakok volnának egyesületünk méltó büszkeségei, a buzgóságban jó példával mindig előjáró elnökeink, a sötét alapot képezné hozzá a minden társadalmi előhaladást megakadályozó közöny, a szürke háttér pedig társadalmi életünk ezer meg ezer bajai.

Hogy tehát egyesületünk jelenlegi képe a sötét alap és szürke háttér dacára is elég világos, azt csak a fényes ecsetvonásoknak, a tisztviselőknek és főképp a kimagasló alakoknak, elnökeinknek köszönhetjük, kiket Isten egyesületünk dicsőségére, a humanismus és kultura előmozdítására éltesen sokáig, hogy általuk egyesületünk is ne csak éljen, de virágozzék is sokáig! . . .

Székely-Udvarhelyt, 1902. január 18-án.

Szabó Árpád,
titkár.

előállanak, ha két község népe látni fogja, hogy ugyanazon ügyben kétféle az igazság.

A székelyegyleti takarékpénztár bukásával együtt járó bajokra a közigazgatási hatóságok részéről fel lett hiva az illetékes hatóságok figyelme. E felhívás eredményéből kifolyólag üdvözölhetjük újra főispán ur Ö méltóságát, kinek népünk érdekében kifejtett buzgalmának köszönhetjük a földhitelintézet megindult segély actióját, mely a magas kamatozású kölcsönöktől szándékozik népünket megmenteni.

E bukással kapcsolatban egy a csőd eljárásával együtt járó visszasságra akarok reá mutatni, melyet ha sanalni módunkban állana, sok apró existenciát mentenénk meg érzékeny károsodástól.

A tömeggondnok mindazokat, kik az üzleti könyvek szerint a tömegnek tartoznak — állítólag jogtalanul kirótt díjak felszámításával — értesítik, illetve hívják fel a fizetésre még akkor is, ha az illető felet azon bank, a kinek a fél váltója birtokában van, már egyszer ugyancsak jó magas összegben kiszabott értesítési díjért felhívta a fizetésre; de azokat, a kiknek mint betevőknek ugyancsak az üzleti könyvek tanúsítása szerint követelni valójuk van a csődtömegben, nem külön felhívással, de egyszerű hirdetéssel hívja fel igényeik bejelentésére, mely bejelentés, még formáságokhoz is levén kapcsolva, az egyetemleges hirdetésnek az az eredménye, hogy a kisbetevők nagyrésze feléje sem néz az intézetnek, hallván hogy az megbukott abban a hitben él, hogy betétje teljesen elveszett, és így a törvény alakíságot kereső intentiójából sokan károsodnak. A bejelentési határidő a vége felé jár s a betevők közül még sok százan nem jelentkeztek.

Indítványozom, hogy egyesületünk keresse meg a politikai hatóságokat arra, hogy azok a szolgabírók, jegyzők, de főleg a lelkészek útján hívják fel a nép figyelmét a bejelentési határidőre, sőt a bejelentési minta ívek és a betevők községenként összeírt névsorának a lelkészekhez való elküldésével kérjük meg a lelkészeket, hogy az illetőkkel a bejelentési mintákat aláíratni szíveskedjenek.

Ezen, az általános gazdasági helyzetre vonatkozók után, áttérhetek egyesületünk múlt évi működésének rövid ismertetésére.

Az elmúlt évben egyesületünk választmánya 10 ülést tartott, melyeken az előkerült ügyek 71 szám alatt nyertek elintézt.

Iktatóra 252 drb érkezett, melyek az elnökség, illetve választmány útján lettek elintézve.

Felterjesztéseket intéztünk a földmivelésügyi minisztériumhoz a sz.-kereszturi bikakiállítás, a Sz.-Udvarhelyt, illetve a Sövidéken létesítendő turógyár, Sz.-Udvarhelyt létesítendő állami faiskola és rétöntöző-telep ügyében, kértünk a földmivelésügyi minisztériumtól a községek részére az apaállatok árából 30 százalékos kedvezményt, kisközségek részére korpát, vetőmagot, kedvezményes áron gyümölcsfa-csemetét,

Felterjesztéseink eredménye lett, hogy a sz.-kereszturi kiállítás díjaira 1600 K, a szüzugyala részére 200 K kaptunk, az állami faiskola a városban létesített. Guttman Ede turógyárosnak 1200 K államsegély kilátásba helyezett, ha gyárát Sz.-Udvarhelyt felállítja, a sövidéki turógyár viszonyainak tanulmányozására Szily Tamás, a rétöntöző-telepére a brassói kulturmérnökség kiküldetett s folyamodóknak 20 filléres árban mintegy 2000 drb gyümölcsfa-csemete kiutaltatott.

Memorandummal fordultunk még a földmivelésügyi minisztériumhoz a munkás cselédségélypénztár és a kivándorlás ügyében; O. M. G. E.-hez egy erdélyrészi gazdakongresszus, az E. G. E.-hez a sz.-kereszturi bika kiállítás ügyében. Megkerestük az O. M. G. E.-tet, hogy egyesületünket a gazdasági egyesületek országos szövetségébe a 100 K tagsági díj elengedésével vegye fel. A felvétel 3 évre megtörtént, miért alapsza-

bályainkat ily értelemben módosítani és a végrehajtó bizottságba 3 tagot kell választanunk.

Megkeresést intéztünk a vármegyéhez, a kezelése alatt álló üszöbeszerzési alap forgalomba hozatala tárgyában; a megkeresésnek meg lett a kívánt eredménye, az alaphól mintegy 37 drb jó minőségű üsző lett bevásárolva és a megye lakói között kedvezményes fizetési feltételek mellett elárverezve. S további bevásárlás és eladás ez év tavaszán folytatandó lesz. Ugyancsak a vármegyét kerestük meg az idegen fajú tenyész bikáknak a használatból való kizárása és a várost az állam menek elhelyezése tárgyában.

Rendeztük és pedig a kiállított állatok számát és minőségét tekintve kiváló sikerrel a sz.-kereszturi bika- és üszökiállítást. Sajnos, hogy a vásár eredménye talán az e téren is előállott tultermelés folytán, nem volt kielégítő.

Ujra létesítettük a szüzugyalt. A legelőn kint járt 108 drb üsző egyetlen egy drb kivételével oly állapotban került haza, hogy a tulajdonosok mindenike a legnagyobb elismerést tanúsította az egyesület áldozatkészségeért. Kíváncs voltna egy csikólegelő létesítése is, melyhez azonban egyesületünk egyelőre csak erkölcsi támogatását adhatná.

A párisi világkiállításon bemutatott magyar gazdasági termékek budapesti kiállításának megsemmisítése és tanulmányozására egyesületünk által kiállított igazolványokkal a vármegye minden részéből utaztak fel kedvezményes árral gazdálkodóink.

Kísérletet tettünk egy lóheremag értékesítő szövetkezet létesítésére, de a termelők részvétele miatt törekvésünk meddő maradt.

A népszerű gazdasági előadások rendezéséről költség hiánya miatt le kellett mondanunk, ez évben mindenesetre keresünk módokat arra, hogy ez irányban is kifejhessük működésünket.

Megállapította választmányunk a vármegye mezőgazdasági bizottságával egyetértőleg azon módozatokat a melyek alapján egyesületünk a mezőgazdasági bizottsággal egyesülhetne. E közgyűlés leszen hivatva az egyesülés ügyében végleges határozatot hozni; határozatunk alapján a vármegye felterjesztést intéz az illetékes minisztériumokhoz s miután azoknál kedvező elintéztést nyert az ügy, kell a miniszteri határozatnak megfelelően alapszabályainkat módosítani.

Tagjaink sorába léptek mint alapító: Ajtay János, mint rendes tagok: Lövéte község, Boda Károly, Gáspár János, bardoczi Gáspár Samu, Székely Lajos, Csia Kálmán, Lőrinczi István, Sándor Lajos, Kolumbán Géza, Lukács Ferencz, Gyarmathy Dénes, György Ferencz, Süller István, Zsako János, Székely Mózes, Fás Gyula, Józsa Dénes, Szabó László, Gáspár János, kadiacsfalvi lelkész, Péterfy Lőrincz, Vajna Antal, Péter János, Jeddi Tamás, Heltai Ferencz, Embery Árpád, Kassay Ákos, Becsek Aladár, Beke Albert, Száva Mihály, Szabó Gábor, Tóth Károly urak.

Ime ezek azok Tisztelt közgyűlés, a mikben múlt évi működésünkről beszámolhatunk. Ha a tényleges eredmény nem sok, az nem az elnökség, illetve a választmány jóakarátán mulott, hanem szegénységünkön. Jó akaratban, az ügy iránti lelkesülésben hiány nem volt, hiányzott a nagyobb anyagi erő, a mindent mozgó pénz.

Tagjaink száma s ezzel jövedelmünk megfogyatkozott. Ha nem sikerül a közérdeklődést felkeltve nagyobb számú taggal, nagyobb jövedelmre szert tennünk, akkor több eredménnyel még a jövőben sem kecsegtethetjük magunkat.

Abba bizakodunk, hogy az az erőteljes agrar szellem, mely a Királyhágón tul megindult, mely a mezőgazdaság érlekeiben már is számbavehető eredményeket tud felmutatni, előbb-utóbb a mi légkörünket is, a mi gazdátársadalmunkat is megmozdítja, ez esetben aztán több erővel több eredményt fogunk felmutatni . . . Ugy legyen.

Egyházi élet.

Protestans-estély. 1902. február 9-én protestans felolvasó-estély tartatik a szokott helyen és időben, az alábbi műsorral: 1. Gyülekezeti ének. 2. Szaval: Lakatos Vilma. 3. Quartett: 4 ének-kari tag által előadva. 4. Felolvas: Ravasz Árpád köll tanár. 5. Énekel a vegyes kar. 6. Szaval: Konecz Lajos, m. tanuló. 7. Berekesztés és gyülekezeti ének.

Hitelügy.

A kisbirtokos és a kisbirtok hiteléről.

(Folyt. és vége).

A hitellel bánni nem tudó ősei nyomán egyszerű eszközökkel gazdálkodó kisebb intelligenciájú kisbirtokos kisbirtoka 2-3 év alatt már a hitelező kezében van. Így kerül a földmives birtoka uzsorás kézbe, így lesz a jó magyar parasztból elzüllött munkás, így nézzük mindnyájan összetett kézzel, hogy a talajt a földmives lába alól ki lehessen vonni és még csodálkozunk, hogy ha az állam törvényei által támogatott módon koldusbotra juttatva, a vándorbotot veszik kezükbe és jobb hazát keresnek.

Nem vagyok pessimista, hanem optimista. Inkább szebbnek és jónak látok minden képet, mint mások, de mint a ki hazarészünk több vidékét alaposan ismerem, nyugodtan állítom, hogy a mai elszegényedés és vagyoni romlás egyik legfőbb oka a mai hitelviszonyok mellett kifejlődött és lábrakapott kisbirtok hiteléből származik.

Ütött a tizenkettedik óra! Most már vagy tenni kell valamit, vagy összetett kézzel kell néznünk, hogy turbulens czellengők a városok széleit elfoglalják és a közbiztonságot veszélyeztessék. Támogatnunk kell a kifosztott és a nyomorba jutott elemet kivándorlásában, avagy a megindult veszélyes irány elé gátat vetni és gyorsan, de nagyon gyorsan a hatályos orvosszerekkel előállani és a gyógyítást megkezdeni.

Az orvosság módjáról is akarok egy pár szót szólni.

A kisbirtokos hitelének fokozottabb mértékben leendő gyakorlására buzdítandó az Országos Központi Hitelszövetkezet és esetleg a kormány vagy országgyűlés által felszólítandó, hogy fokozottabb mérvben alapítson hitelszövetkezeteket. Tegyen meg mindent és hadd hasson oda, hogy még a legrejtettebb havasi faluban is a földmivesek szövetségi érdekhálózatba lépjenek. Vegye igénybe a munkánál a felekezetek papjait és tanítóit, az állami és megyei tisztviselőket, a gazdasági egyleteket, a jobb indulatu földbirtokosokat és egyáltalán minden jobb gondolkodású embert, minden egyletet, kultur-intézményt, hogy a szövetségi érdekhálózat minél előbb teljesen kiépíttessék.

Jövesse, menessen, járasson szakértő tanítókat országszerte; alapítsa a szövetkezeteket tömegesen; vegye kezelése alá az elzüllésnek indult nagy tömeget és mentse meg még hazánknak azt az értékes munkaerőjét, a mi még ma megmenthető, mert csak akkor tett az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelességének mindenben eleget, ha a munkát teljes erejével kezébe veszi és azt diadalra is viszi.

A kisbirtok hitelére még nincsen meg a megfelelő szervezetünk. Annak éppen olyan hajlékony-nak, olyan kis egyedek részéről is hozzáférhetőnek kell lennie, mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek. A kölcsön nagyságának értéke relativ, a kölcsönkérő vagyoni viszonyaival áll arányban. Egy dúsgazdag birtokosnak egypár százezer koronás kölcsön — nem nagy kölcsön; egy száz koronás kölcsön nekem szintén nem nagy kölcsön, — de egy két-három holdas kisbirtokra egy száz koronás kölcsön már elég nagy kölcsön.

Ugy kell tehát ezt a még nem levő intézményt szervezni, hogy még száz koronás járadék-

kölcsönöket is adhasson. És úgy kell ennek az intézménynek berendezve lennie, hogy szükség esetén összesen egy pár száz millió járadékot is bocsáthasson ki. Mert én nem a bankok adataiból, hanem a vidék eladósodottságából számítok és biztosan veszem, hogy több, mint hatszázötvenmillió korona a kisbirtok azon terhe hazánkban, melyet járadék-adóssággá kell átalakítani.

Ilyen célra lenne fejlesztendő alapszabály módosítással, állami garanciával és támogatással az Országos Központi Hitelszövetkezet, már csak azért is, mert ennek az intézménynek a vidéki hitelszövetkezetek vezetőségében meg volna a már eddig is ellenőrzött és vezetett gárdája és pedig sok ezer jóra való ember, a kiket ilyen célra jól felhasználhatna. És ezek naponként csak szaporodni fognak.

Hibás lépésnek tartanám, ha akármilyen okból a kisbirtokos és a kisbirtok hitelének kielégítését két önálló, egymással szerves kapcsolatban nem levő intézményre bízánk.

Azt nem is tartom szükségesnek fejtegetni, hogy a kisbirtok hitele, mert kockázattal nem jár, olcsóbb legyen valamivel, mint a kisbirtokos hitele, mert ez utóbbi biztonsága a személy kvalitásától is függ.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

Irodalom.

Wallenstein. A legnagyobb német condottiere, a ki előtt csak a saját hatalma volt az egyedül döntő. Egészen közönyös nemzeti és vallási tekintetben, semmi korlátot nem tűr, természete a büszkeség, korlátlan a vágya, teljes és daczos a függetlensége. Ha a gondolat vétek, gondolatban bizonyára megszegte a Habsburg-háznak fogadott hűséget. De természete inkább hajolt megfontolásra és elmélkedésre, mintsem gyors cselekvésre. Szinte jóslatszerű Kepplernek az ítélete, ki születésekor horoszkópiumot állított. Együtt állt a Saturnus és a Jupiter. A Saturnus forrongó gondolkodásra mutat, szeretet hiányára, az emberi és isteni törvények megvetésére. Ezeken a hibákon csak a Jupiter befolyása segíthet s Wallenstein valóban nyugtalan kedélyű volt. Wallenstein maga is hitte, hogy a sorsa megvan írva a csillagokban, ez teszi pályáját kimértté és habozóvá. Érdekes hogy éppen a nagy katonák, a tett emberei hódolnak ennyire a végzet hatalmának. A nagy olasz hadvezéreket csillagászok kísérték, Napoleon a fátumban bízott s Zrínyi Miklós jelmondata: „Jó szerencse, semmi más.” Udvara olyan volt, mint egy fejedelmé, maga egyszerűen öltözködött, de 900 ember szolgálta. Mindig megőrizte méltóságát: becsülte a nagyra valózt és vakmerőséget, elismerte az érdemet, de mindenkire tartózkodó volt. Fegyelemmel tartotta rendben seregét, melyet mindenkitől egyenlő kiméletlenséggel követelt meg, de ép úgy tudott jutalmazni, mint büntetni. Élete pályája szépen van megírva a Nagy Kepes Világtörténet 148. füzetében. — A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Tanügy.

A székelykeresztúri tanító kör t. tagjait értesitem arról, hogy a f. évi február havi gyűlésünk Miniszterünk mult évi 86,241 sz. a. ismert rendelete folytán elmarad addig, míg a központi bizottság az alapszabályok megváltoztatásában nem határoz. — Központi bizottságunk határozata, illetve

az új alapszabályok értelmében gyűlésünket kellő időben fogom összehívni. Egyúttal tudatom körünk állami tanerőit, hogy az ősszel Alsó-Siménfalván tartott gyűlésünk fuvar- és napidij költségeit Miniszterünk mult évi 88,451 sz. a. rendeletével — fedezet hiányában — nem utalta. (Ugy tudjuk, hogy a parajdi közgyűlésre sem történt és törté-
nik napidij utalás. Szerk). O.-Hidegkúton, 1902. évi január hó 21-én. Sándor Lajos, köri elnök.

Különfélék.

— **Esküvők.** Dragomán Domokos és Avéd Eliz ma, vasárnap d. u. 3 órakor esküsznek örök hűséget Gyergyó-Szt-Miklóson. — Schuller Frigyes helybeli kalapos-mester e hó 8-án d. e. 11 órakor tartja esküvőjét Lukácsfy Ilonával Zetelakán.

— **Nőegyleti állásfoglalás.** Az e hó 5-iki (szerdai) fillérestélyi igen élvezetesnek ígérkezik. A helybeli Székely Dalegyet éneke fogja megnyitani az előkelő műsort, mely után Lázár Ádám gróf főjegyző szaval, Hollaky Arthur főispán zongorán játszik. Magyarország népviseletéből igen érdekes előkép fejezi be a gazdag programot. Az estélyt özv. Szabó Farkasné és Csizsér Gizike rendezik. Ugy a működők magas színvonalon álló egyénisége, mint szereplésük művészi volta, valamint a rendezők s különösen özv. Szabóné kedvessége, fölmentenek a bővebb ajánlatás alól s remél-nünk engedik, hogy a közönség „megembereli” magát és ez alkalommal zsufolásig megtölti a Budapest szálló nagytermét. — A következő fillérestély szerda helyett hushagyó-kedden (e hó 11-én) lesz. Solymossy Panna és Zagoni Gizi rendezik.

— **Ezüstlakodalm.** Papp Z. István helybeli polgártársunk és felesége Koronkay Róza e hó 5-én tartják meg házasságuknak 25-ik évfordulóját, mely alkalomból részünkről is sok szerencsét kívánunk.

— **Az udvarhelymegyei népnevelési egyesület** tisztikara a f. évi január hó 27-én tartott közgyűlésen következő képen alakult meg. Elnök: Balogh István, titkár: Nosz Gusztáv, pénztárnok: Gyerkes Mihály. — Sándor Mózes volt elnök ezen állásáról lemondván, az egyesület körül szerzett elévülhetetlen érdemeinek elismerésül tiszteletbeli elnöknek választott meg. Az egyesület vagyona 16,372 K 43 f. Az 1902. évben az alábbi népiskolákat részesíti 100—100 K segélyben: Kadicsfalva, Betfalva, Farkaslaka, Kecset, Ders és Medesér.

— **Néhány szó a „Magyar Pénzügy”-höz.** A „Magyar Pénzügy” tudvalevőleg, a pénzügyintézetek és részvénytársaságok közlönye. Ez az ujság tehát folyó évi 4-ik számában furcsa logikával megtámadja Udvarhelyvármegye közönségének mult évi decz. havában tartott közgyűléséből kelt s a „Székely-Udvarhely” ez évi 3-ik számában szórószóra közölt feliratát, melyben a Miniszterelnöktől az egyes pénzügyintézetek visszaéléseinek törvényhozási uton való meggátolását kérte. Erre nézve a M—r P—gy többek között azt írja: „Ha nekünk nem hitték el a hazai pénzügyintézetek vezérégyéniségei, hogy előbb-utóbb a parlament és a nagyközönség emeli fel szavát a pénzügyintézetek reformja ügyében és ez fogja a takarékbetéteket kezelő intézetek állami felügyelet és ellenőrzés alá helyezését elementáris erővel követelni, most az alábbi felterjesztés elolvasása után elfogják ezt hinni Udvarhelyvármegye közönségének, amely elsőnek szólalt fel ezen ügyben.” Tovább így folytatja: „A lavina tehát megindult, a parlament és a közönség köréből az első hang felhangzott és nem szenved kétséget, hogy nemsokára újabb és újabb hangok fognak mindenfelől felemelkedni... Mindezt megelőzni, a pénzügyintézetek reformját állami beavatkozás nélkül keresztülvinni, a külső ellenőrzés hatályos módját megteremtteni és az országos pénzügyintézeti kötelek megalkotása és működése segítségével a gyomot kiirtani, a pénzügyintézeteknek még ma is módjukban van... Kívánjuk, hogy Udvarhelymegye felirata a „memento mori” hatását gyakorolja pénzügyintézeteink vezetőire; kívánjuk, hogy végre bekövetkezzék az ébredés és el-

amíg nem késő az egyesített erők öntevésének korszaka". Ezekkel a „Magyar Pénz- és Értéktudomány” is igen fényesen beigazolja vármegyénk községének felszólalásának jogosságát és feltétlen szükségességét. S ennél többet a nevezett lapnak is volt írnia. Kár volt a felirat azon részét, mely a székegyeleti első takarékpénztár bukásáról és hasonló esetekről és csakis azokról szól általánosítani. „Akinek nem inge, ne vegye gárára”. Nevezze meg — mondja a M. P. — gy az azon pénztárakat, amelyek bennük üzemeltetésében ezen esetek feltalálhatók és mértékű életében ezen esetek feltalálhatók és mértékű bemutatásával, esetleg más hiteles adatokkal bizonyítja, hogy a vádak alaposak. Ugyan, ugyan, hogy lehet ennyire elragadtatni cikkírókat magát? Azonban éppen az a baj, hogy egyetlen pénztárat sem lehet az első üzleti életébe sem lehet bemutatni és nem tudhatni, hogy nem-e a Székelyvármegye hasonló mérlegeket mutatnak a nagyvárosoknak. Ezek a mily neveltséges, éppen olymódon mondó érvek s ugyanazért is hisszük, hogy vármegyénk közönségének Damokos Andor dr. úr által szerkesztett feliratát felsőbb helyen kellene érdeme szerint fogják elbírálni s a többi vármegye is csatlakozni fog ahhoz, hogy a gyakorlati életben kifejeztesedjen és megmutasson, szomorúan tapasztalt tényekhez. Egyebek mellett pedig visszautasítjuk lecsúsztatott hangját, mely a törvényhatósági bizottságunk ez országos határozatát s az abból kifolyó feliratot ítélté „könnyelműen” és nagy porció „felületes”-séggel.

— **A vörheny** (scarlatina) városunkban járványosan fellépett és e miatt az összes elemi iskolákat bezárták.

— **Halálozás.** Domahidai Domahidy Ferenc, 72 éves, kir. városnak 17 éven át volt főpánja, a Lipót-rend lovagja, kedden este, övétől örökléve Budapesten meghalt. Dr. Damokos Andor, vármegyénk alispánjának neje, szül. domahidai Domahidy Elsa, nagybátyját veszítette el az anyjában.

— **Holnap** (hétfőn) a „Polgári Önképző Egyesület”-ben fillérestély nem lesz, mivel e hó 10-ikére egy nagyobb szabású estélyt rendeznek — színelőadással és előképekkel egybekötve. Másora övő számunkban lesz.

— **A székegykeresztúri bikakiállítás és vásár.** A helyettes helyről a következő értesítést vettük: A gazdasági egyesület választmánya a febr. 28-án megtartandó sz. keresztúri bikakiállítás és vásárra vonatkozó előleges lépéseket megtette. Megalakította a rendező bizottságot Hollakky Arthur főispán elnöke mellett Ugron Zoltán, Br. Kemény Béla, Szász István, Gálffy Kálmán, Jeddi Tamás, Máthé Pál, Jakabházi Gábor, Jakabházi Samu és Hlatky Miklós tagokból. Részletes programot azonban addig, míg a jutalomdíjak iránt beadott kérvények elintézését nem nyertek, nem bocsáthatott ki. Az elnökség ez uton már eleve felhívja ugy a tenyésztőket, mint a vásárlók figyelmét a kiállításra. A székegykeresztúri bikakiállítás rendező bizottságának tagjait ez uton is felkéri a bizottság elnöksége, hogy febr. 6-án d. e. 10 órakor a vármegye-ház kistermében tartandó tanácskozássra megjelenni szíveskedjenek.

— **A székegykeresztúri unitárius gymnasium tanuló ifjúsága** 1902. február 8-án, szombaton Sz. Keresztúron, a gymnasium nagytermében tudományos kirándulás költségeinek fedezésére „Koncerttel” egybekötött zártkörű táncszüveget rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj: személyjegy 2 K, családjegy 3 személyre 4 K, azonfelül 6 K, tanulójegy 1 K. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté fél 8 órakor este. Jegyek előre válthatók Pap Mózes tanárnál. Izletes ételek és italokról a rendező bizottság gondoskodik. Műsor: 1. Nyitány. Előadja a helybeli első zenekar. 2. Felolvasás. Tartja Dr. Szolga Ferenc tanár. 3. Ének zenekisérettel. Énekli Sándor Ilona. 4. Szavaltat Vári Domokos V. oszt. tanuló által. 5. Zongora. Előadja Sándor Ella. 6. Nép dal. Énekli az ifjúsági dalegyület. Tánc kivilágos virradtig. Védnökök: Kálnoki Dr. Bedő Albert ny. államtitkár, orszgy. képvis., Dr. Jankovics

Pál, gymn. felügyelő gondnok, Gálffy Kálmán, ö. szolgabíró, Sándor János, gymn. igazgató. Dr. Szolga Ferenc, tanár, r. b. elnök. Csiky István, tanár, r. b. elnök. Gálffy Kálmán, tanár, r. b. elnök. Pap Mózes tanár, pénztárnok. Kalona Sándor tanár, ellenőr. Balázs János, Barabás Zoltán. Bartók Endre, Fazakas Miklós, Jakabházi Béla, Jaeger Jenő, Kiss Béla, Kisgyörgy Sándor, Marosi Albert, Moldován András, Nagy Elek, Osvath Árpád, Pap Domokos, Roboz Elek, Sándor Mihály Sebesi Ferenc, Varga Sándor, Vári Domokos, r. b. tagok.

— **Székegyek vándorlása.** Elsőszomorító tudósítást kaptunk Székely népünk nyughatatlan vére lábba jött. Megindultak. Nem lehet visszatartani. Az élet terhe nyomja mindenkit. Utjuk egyenesen Amerikába vezet, a hova ezelőtt 2—3 hónappal még csak nem is gondolt egy sem. Eladják az utolsó marhájukat is, hogy az odáig való utiköltséget fedezhessék. Istenem! de sajnálatos az utrakészülők honn maradandó családját nézni. Mi lesz velük, mikor a kenyérkereső nem lesz itthon? Bizonyára nem lesznek boldogabbak ezután sem. Alig két hét alatt közel 50 egyén váltott utlevéletet a messzi Amerikába. Zomborról megyen: Csiki Ilona, Fülöp János, Füzi András, Fényes Tamás, Fülöp András, Kovács István, Zakariás Mihály, Szitás Kata, Mátyás András, Kapor János, Balázs István, Rigó András, Pór János, Halász János, Jakab Márton, Serbán János, Lukács Róza és Biró János. — Ezeket kívül még ugyanazon községből utlevél nélkül elment 11 család. Gyepesből: Benedek József, László Domokos, Gál Ferenc, Demeter Ferenc. Karácsonfalváról: Bálint Áron, 7—8 éves házasság, 3 kiskorú gyermek atyja, Barabás Áron, Kásás András, Kovács Albert és Kovács Mózes; ez utóbbi földmivesiskolát végzett. Ezek közül ki és mikor fog szülőföldjére visszatérni — bizonytalan.

— **A szombattalva-városrészi róm. kath. iskola** növendékei az iskola termében és annak javára e hó 8-án „Álom az erdőben”, „Harmincz év múlva” és „A kályha titka” című ifjúsági szindarabok előadásával egybekötött kosaras táncestélyt rendeznek, melyre a t. közönséget ez uton is meghívják a rendezők. Helyárak: ülőhely 1 K, állóhely 80 f, családjegy 2 K. Felülfizetéseket köszönettel nyugtáznak. Kezdeté este 7 órakor.

— **A „Székelyudvarhelyi róm. kath. első temetkezési egyesület”** alapszabálytervezetét a múlt vasárnap Soó Gáspár főgymn. igazgató elnöke alatt tartott igen népes értekezleten megállapították. Az értekezletből kifolyólag fölkerik Jung-Cseke Lajos apát-plébánost, hogy az egyesület címében a „róm. kath.” jelző jogos használhatóságához a maga részéről is járuljon hozzá, illetve azt engedélyezze. A hat tagból álló szervező bizottságnak az előkészítő munkálatok helyes keresztülviteleért köszönetet mondva, megbizta az értekezlet a további teendővel is, t. i. a taggyűléssel, valamint majd az alakuló közgyűlés összehívásával. A szervező bizottság élén György József helybeli zárdafőnök áll. Az alapszabálytervezetből vármegyénk érdeklődő közönségének tájékoztatása szempontjából kiemeljük, hogy a létesítendő „Székelyudvarhelyi róm. kath. első temetkezési egyesület” célja: segélyt nyújtani az egyesületi tagok elhalálása esetén azok családjának; ha pedig családok nem volna, gondoskodni az elhunytak tisztességes eltemetéséről. Tagja lehet az egyesületnek a megalakulás első évében (1902. decz. 31-ig) vallás- és nemzeti és különbség nélkül minden jelentkező és azok, kiket a szülők vagy gyámok bejelentenek; 1903. január 1-től azonban csak a 15-ik életévét betöltött és ennél idősebb jelentkező. Az egyesület megalakulásához legkevesebb 400 tag szükséges. Beiratkozni jelenleg a szervező bizottságnál lehet. Beiratási díj 2 korona. 300 tag elhalálásáig minden egyes alkalommal a tagok 40—40 fillért fizetnek. Ezzel szemben az egyesület 100 korona segélyt ad és visszafizeti az egyes halálesetek alkalmával befizetett 40—40 filléret is elhalt tagjai utódainak. Az öngyilkos tagok után segélyt nem ad és tagjaiktól 40 filléret sem követel, de az öngyilkos által fizetett 40 filléretet visszautalja utódainak.

Az egyesület ügyeit az elnök, pénztáros, jegyző, 12 rendes, és 3 pót-igazgatótanács tag, valamint 8 felügyelő bizottsági tag kezeli s erről az évenként egyszer tartandó közgyűlésben számot ad. A tisztán humanus ezélt szolgáló és a kölcsönös segélynyújtás magas elvén alapuló egyesületet, ajánljuk pártolásra.

— **Felhívás** az erdélyrészi gazdasztekhez, erdőtisztekhez és birtokosokhoz. Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” kezdeményezése folytán alakuló „Erdélyrészi Gazdaszti Egyesület”-nek február 9-én d. e. 11 órakor, Nagy-Enyeden kitűzött alakuló közgyűlésére az „E. G. E.” karöltve az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”-tel meghívóit már kibocsájtotta. Nem lévén azonban az egyesület birtokában az összes meghívandók címei, ez uton is tudatjuk, hogy nevezett alakuló közgyűlésre, tekintet nélkül arra, hogy vajjon külön meghívót kapott-e, vagy nem, minden erdélyrészi (és szilágymegyei) gazdaszti, erdőtiszti és érdeklődő birtokos hivatalos. Épen azért a megjelenésre őket ez uton is meghívjuk s felhívjuk, hogy a közgyűlésen való részvételi szándékukat alólírott címen, velünk legalább február 4-ig egy levelezőlapon tudatni szíveskedjenek. Ezen értesítésre a rendezőségnek mihez tartás végett van szüksége, nehogy a helyi viszonyokhoz mért előkészületekben zavar álljon elő. Kolozsvárt, 1902. január 30-án. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkári hivatala. Az „Erdélyrészi Gazdasági Egyesület”-nek február 9-ére Nagy-Enyedre kitűzött alakuló közgyűlése iránt gazdaszti és birtokos körökben egyaránt nagy és meleg érdeklődés nyilvánul. Eddig több mint száz gazdaszti tudatta az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel, hogy az enyedi közgyűlésen személyesen megjelenik. A birtokosok körében is számosan készülnek megjelenni s remélhető, hogy az alakuló egyesület mindjárt az első napon több száz rendes és alapító taggal fog megindulni.

— **Művészi kivitelű fényképek** mérsékelt árak mellett Kalicza Gizella műterméből (Székelyudvarhely, Kossuth-utca, Huszár-féle teleken) nyerhetők.

— **Az alsósiménfalvi olvasó- és önképző egyesület** saját pénztára javára e hó 2-án (ma, vasárnap) kosaras táncszüveget rendez. Színrekerül: A falu rossza.

— **Gyógynövények.** A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara a gyógynövények gyűjtéséről és azok értékesítéséről egy füzetkét adott ki és terjeszt a néptanítók közt. Az a célja, hogy a gyógynövények gyűjtésének és értékesítésének módjáról népszerű modorban megismertetve a nép nevelőit, lehetőleg buzdítsa is őket, hogy a néppel ezt a jó kereseti forrást megismertessék s ez által a gyógyászatnak is szolgálatokat teljesítsenek. Mozgalmának indoka abban keresendő, hogy feltűnően fogy a nép között azoknak száma, akik gyógynövények gyűjtésével foglalkoznak, holott ha az érdeklődés ez iránt ébrentartatnék, jelentékeny jövedelmet nyújthatna a vele foglalkozóknak. A füzet szerint — melyet Amon Gyula gyógyszerész írt — e baj oka abban keresendő, hogy nem figyelmeztetik a népet azon növényekre, melyek egyes vidékeken dusan teremnek és jelentékeny jövedelmet hoznának; másodszor: nem tudják értékesíteni, nem tudják szárítani stb. A füzet erre is kitér és javaslatokat tartalmaz. Az író több százezer koronára teszi azon gyógynövények értékét, melyek nem gyűjtetnek össze, a melyek pedig, mint pl.: a papsajt, mályva, székfűvirág, buzavirág, fehérliliom, pipacs, bodzavirág, hárs, virág, ökörfarkkóró, lókörme-szattyu, beléndek, diólevél, zsálya, üröm, zsurlófű, utifű stb., általánosan ismeretesek és nagy mennyiségben gyűjtethetők. Különös szolgálatokat tehet az a néptanító, ki ezen jövedelmi forrást jóakarattal megnyitja a népnek és lehetővé teszi, hogy az üres idejében minden befektetés nélkül keresethez jusson. Erdőmező virága kínálja magát a szegény elhagyottaknak, az erőtelennek is, a ki nagyobb munkára képtelen, de gyógynövényeket gyűjthet. Ha egyfajta növényt többen és nagyobb mennyiségben gyűjtenek és száritanak, nagykereskedőkkel könnyű állandó és jövedelmező üzletet kötni. E füzet a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarától megkapható.

— **Az ükkel olvasókör** az ottani iskola javára ma (vasárnap) színelőadással összekötött zártkörű kosaras táncszüveget rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Színrekerül: „Kósza Jutka” népszimű.

— **Halpaprikás.** Sándor István jóhírű vendéglőjében (Koronay-kert) ma izletes halpaprikás és turóscsusza kerül felszolgálásra. Házhoz is lehet vitetni.

— **Az atyhai műkedvelő társaság** által az ottani iskola tantermében jan. 25-én rendezett színelőadás, varakozáson felül sikerült. Géczy István: „Az ördög mátkája” cz. népszínműve igen jó előadásban került színre. A szereplők: Szász Mihály, Veress István, Hlavathy Róza, Hlavathy Gizella, Katona Amália, Hadnagy Dénes, Kis Istvánné, Szász Dénesné, Szász István, Lukács Károly s mások mind jól megállták helyüket és ezzel bő jutalmat nyújtottak a fáradságot nem kímélt, ügybuzgó rendezőnek.

— **Mi indít dalra?** Nem csak dalra, de jó kedvre is derít a Diadal, Diadal, Diadal pezsgő, mely minden előkelő étteremben kapható.

— **Oroszhegyen** az iskola-alap javára tegnap (szombaton) este jól sikerült zártkörű kosaras táncvigalmat rendeztek. A multság reggelig tartott.

A csusz- és köszvényes betegek a háziszerek sok fajtáját alkalmazzák anélkül, hogy orvos tanácsához folyamodnának. Köztudomásu, hogy a Zoltán-féle csusz- és köszvény elleni kenőcsben oly kipróbált szert ismernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvednek s fürdőket és különféle szereket eredménytelenül használtak néhányszori bedörzsölés után meggyógyultak. Ezt bizonyítja számtalan köszönő levél és azon hiteles orvosi nyilatkozatok, melyek a fővárosi, vidéki és külföldi kórházakban folytatott kísérletekről és azok eredményeiről állítottak ki Zoltán Béla budapesti gyógyszerész részére, kinél e szer üvegenként 2 koronáért kapható.

— **A szentmiklósi ifjusági daloskör** igen sikerült mulatságot rendezett a napokban az orgona-alap javára. A műsort L. Sófálvi Dénes talpraesett beszéddel nyitotta meg. Petőfi „Két ország ölekezése” cz. költeményét Tiboldi István hatásával szavalta. Majd Göncz Zsuzsika az „Utolsó áldozat”-ról szóló fölolvását hallgatták nagy érdeklődéssel s vig monológot adott elő L. Sófálvi Dénes és humoros költeményt szavalt Lukácsi Mózes. Végül pedig Lukácsi Juliska és Tiboldi Elek dialogot adtak elő meglepő ügyességgel. Az egyes műsorszámok között a daloskör énekelt szép összhanggal. Előadás után pedig vidám táncz volt. Az anyagi eredmény sem maradt el, mert összes bevétel 58 K, kiadás 23 K és tiszta jövedelem 35 K volt. Felülfizettek: Vagner Vilmos 1 K, Szász István és Péter József 80—80 f, Szolga Ferencz dr, Gálfalvi Sámuel, Csiki István, Szász Ferencz, Varga Dénes, Elekes Dénes jogh., Mester Lajos 60—60 fillért, Szél Géza, Darkó József, Boj Sándor, Göncz Károly, Márton Dénes, Andrási Ferencz 40—40 fillért, Vajda Antal, Boros György, Szentannai Mózes, Deák János, Vári András, Mészáros Julia, Nagy Lázár, Székely Klára, Bándi Zsuzsanna 20—20 f, Székely Mihályné, Márton Pál és Tiboldi Dániel 10—10 fillért. A szíves felülfizetők fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

— **Ötforintosok bevonása.** A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte az ötforintosok bevonását. Az átváltás és kiadás a múlt évi szeptember elsejével megszűnt és azt az állampénztárak, ha hozzájuk befolyik, többé ki nem adhatják. Fizetéseken elfogadásuk 1903. év február 28-ával megszűnik. Azonban az állampénztárak még 1903. augusztus 31-ig elfogadják fizetéseket. Végleges határidő 1907. auguszt. 30-ika. Azonban ez utolsó négy évben csak az Osztrák-Magyar-bank bécsi és budapesti főintézetei esz- közlik a beváltást.

— **„Konfirmációi Emlék”** czimen 4—5 ivre terjedő emlékkönyvet ad ki Demeter Dénes homoródkarácsonfalvi unitárius lelkész, lapunk jeles munkatársa. A kibocsátott előfizetési felhívást jövő számunkban közöljük.

— **Tartalékos tiszteknek és hadapródoknak** szükséges egyenruhákat és felszereléseket előírás Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi

szerint legutányosabban és szolid kivitelben készít Falkenflug és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest, IV. Váci-utca 34., Klotild főhercegnő ő es. és kir. fensége palotájában. Árjegyzéket és egyéb felvilágosítást ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangú és megbízható czég.

6—7

Csarnok.

Emlékkönyvbe.

Gróf K. Margit volt tanítványomnak.

„H i t”

Ha te boldog akarsz lenni
Istenbe bizz s imádkozzál,
Mert ki buzgón imádkozik:
Arra Isten oltalma száll . . .
Oh' mert Isten keze a hit,
Rossztól megvéd és boldogít . . .

„R e m é n y”

Ha éltednek vezérfényét
Bárminemű árny is földné,
Ott a remény picziny mécse,
Ez ég, lobog mindörökké . . .
S enyhülést hoz higj csak abban,
Mint napsugár a viharban . . .

„S z e r e t e t”

Szived nemes érzelmé közt,
Még csak bimbó a szeretet.
Csak azt szeresd, a ki szived
Paradicsomába vezet . . .
S legyen csillaga az erény,
Ez ragyogjon élted egén . . .

A szivedben égjen mindig
A hit, remény és szeretet.
Ezek hoznak neked nyugtot
S örködnék az élted felett . . .
S ha így töltöd földi élted,
Tiszta menny lesz álmod néked . . .

Kertész Albert.

Hivatalos rész.

Udvarhelyvármegyének az 1899. évi XXV. t.-cz. 4. §-a alapján alkotott szabályrendelete az italmérési üzletek elhelyezéséről.

1. §. Korlátlan italmérési üzlet nyitása Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város és Székely-Keresztur nagyközség kivételével, a vármegye területén a templomoktól és nyilvános jelleggel felruházott és állandó épülettel bíró iskoláktól csakis 100 méternél az állandó épülettel bíró köz-kórházak és közhivataloktól pedig csakis 25 méternél, Székely-Udvarhely rendezett tanácsu városban és Székely-Keresztur nagyközségben pedig a templomoktól és nyilvános jelleggel felruházott és állandó épülettel bíró iskoláktól 30 méternél, köz-kórházak és közhivataloknál 25 méternél nagyobb távolságban engedélyezhető.

2. §. A kikötött távolság minden egyes esetben a középületek főbejáratától a kimérési helyiség főbejáratáig számíttatik.

3. §. Székely-Udvarhely rendezett tanácsu városban és Székely-Keresztur nagyközségben a jelenleg fenálló éttermek, szállodák és kávéházi helyiségektől a távolság hiánya miatt az italmérési jogosultság a jogosított személyében történt változás esetén sem vonható be.

4. §. Ezen szabályrendeletnek általánosságban visszaható ereje nincs. Székely-Udvarhely rendezett tanácsu városban azonban a róm. kath. plébánia és a Szent-Ferenczrendiek temploma között elterülő piac téren jelenleg fennálló oly italmérési üzletektől, melyekben a közönséges gabonapálínkat is ülő és álló vándégek részére kiszolgáltatják, az italmérési engedély jelen szabályrende- Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

let jogerőre emelkedésétől számított egy bevonandó. Jövőre pedig ilyenek egyáltalán engedélyezhetők.

Megállapított Udvarhelyvármegye törzssági bizottságának 1901. évi december 14. tartott III. rendes közgyűléséből 345 sz. határozatával.

Szám 13854—1901. alisp. Udvarhelyvármegye polgármesterének és valamennyi községi elöljáróknak. Felhivom, hogy fent kiadott szabályzat hatósága területén 15 napig tegye közvéleményre, hogy az ellen felelősen hozzáadással, hogy az ellen felelősen közírté tétel napjától számított 15 nap a ható be. — Székely-Udvarhelyt, 1902. évi május 15-én. Dr. Damokos, alispán.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánja 1319., 1320., 1353—901. alisp. sz. Székelyvármegye polgármesterének és valamennyi elöljáróságának. Közzététel végett értesitem Szentegyház-Oláhfalú község sertésállománát a sertésvész; Agyagfalva község szarvasállományában a lépfene; Firtos-Váralya sertésállományában a sertésvész szórványos lépett s az ezekre vonatkozó zárlatok elrendelték. Székely-Udvarhelyt, 1902. január 25-én. Dr. Damokos, alispán.

A dunabogdányi anyakönyvvezetőség sz. IV. 896. Tekintetes alispáni hivatal! A 1895. évi 60000 sz. ut. 15. §-ára való hivatással, van szerencsém hivatalos tisztelettel esedékes, hogy a Dunabogdányban 1896. évi szeptember 17-én elhalt Horváth János róm. kath. v. 1 hónapos cigány gyermeknek anyját, Horváth Katalin kóborcigányt (kinek apja Horváth János törvényhatósága területén nyomoztatni és följegyezni köteles) kihallgatni méltosítsák, vajjon fennebb említett gyermek és mikor született és a kérdés születési esete melyik állami anyakönyvvezetőség által lett beanyakönyveztetve? Igenlő nemleges — összes — nyomozati iratoknak detben leendő szíves közvetlen kiadását kérem. Dunabogdány, 1902. január 10. Tisztelettel: József, s. k. anyakönyvvezető. — Kivül sürgős. Udvarhelyvármegye alispánjától 1257—902. Székely-Udvarhely város rendkapitányának és valamennyi községi elöljáróságának. Fenti megkeresést a nyomozás megejtése és leendő felterjesztése végett kiadom. Székely-Udvarhelyt, 1902. január hó 29-én. Alispán helyettes Gróf Lázár, főjegyző.

Szerkesztői üzenetek.

N. N. Helyben. Sajnáljuk, hogy a helybeli társulat gyűlésének lefolyásáról irt, érdekes részletek gazdag tudósítását — névtelenül küldte hozzánk annak „szószertűi közléséről” szó sem lehet. Pedig ilyen mulatságos lehetett a gyűlés — a tudósításból kezdetve. Különösen jellemző a társulat „vagyon”-kezelésére. Ugyanis e szerint: „beállási-díj”-ból befolyt 40 f, büntetésből 4 K, lobogó főtartására 6 K, sen 27 K 40 fillér. Ezzel szemben a kiadás: elnök ur teletdíja 2 K, lobogó-alapra a társuladára 6 K, főm 19 K 40 fillér, mely összeg — tekintettel arra, hogy a kártyapénztárak nem elég biztosak, mert a közelmúlt egy esőbe jutott s így a szabók vagyona biztosítva volna; 2. a társuladára fából lévő, biztosítva nincs esetén a társulat összes pénze elveszne; elég p hogy a budapesti „Konkordia” gőzmalom is leégett; elnök ur féltelme — miután a felelősség terhe alól a sulat tagjai személyük jótállásával biztosították — oszlott; a többség döntött és a 19 K 40 fillér meg s ára szavazott. Mely is nyomban a gyűlés lefolyása Papp-Zakor István vendéglőjében 18 szabó részvételével végrehajtott: azaz 20 fillér személyenkénti pótlással liter bor és 1—1 porció tokány alakjában megosztott és megvendődt az Urnak 1902. évében január hó 26-ik napján este Székely-Udvarhelyen, a hely anyavárosban. Kedves egészségükre szolgáljon a rók szabóknak és igen nagy dióségére az ellenőgyakorolni hivatott elsőfokú iparhatóságnak! . . .

P. S. E. Szaklapba való. Nekünk nem alkalmas Szíves üdvözlét.

X. A terjedelmes megnyitó beszéd részére helyünk. A mást közöltük.

P. M. Sz. K. Ilyen hosszadalmas cikkek közzétételét inkább hátrányára, mint előnyére szolgálja. Rövidebb és általánosabb érdektű dolgokat kérünk.

Spiritistának. Kérjük az egész cikkely kézírás beküldeni, mert addig a közlésre vonatkozólag nem latkozhatunk.

P. J. H. Oklánd. Köszönettel vettük és közelebb sorát ejtjük. Szíves üdvözlét!

A. D. Etéd. A „Székely-Udvarhely” innen nyomtatással mindig és minden egyes község címére pontos elmegy. Hogy ha önök rendetlenül kapják, annak oka az a kézbesítés körüli rendtelenségben keresendő s találgatni. A postán ingyenes visszajelentési lapot tessék küldeni, azon minden egyes esetben reklamálni.

Apró hirdetések.

minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel
s fillérért közöl a kiadóhivatal.

asztali és csemegeborok Székely-Udvar-
helyt Fernengai Gyulánál kaphatók.

venni akarók kérjenek árjegyzéket Szé-
kely Borkereskedéstől Sz.-Keresztur.

friss tea-sütemény
kapható naponta
st György czukrászatában Székely-Udvarhelyt.

A szombatfalvi utcában.
Miskolczy Károly
mely 3 szoba,
kamra és a szükséges mellékhelyiségek-
1902. április 24-től kezdődőleg kiadó.

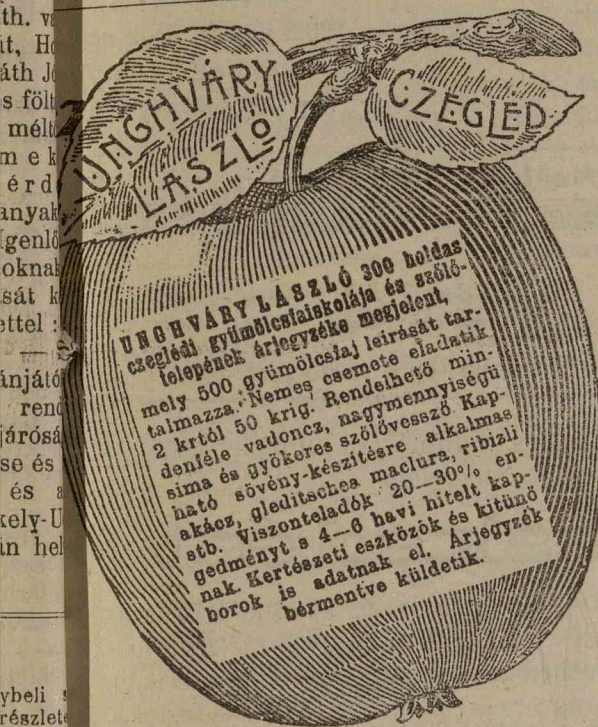
E L E T
K Ö N Y V E.

Ingyenes gyógymód.
gyógyíthatatlan betegségek is
feltétlenül gyógyíthatók.
Ára 2 korona.

kiadó-hivatalában, Betegh
könyvkereskedése, könyv- és újságkiadónál Székely-
Udvarhelyt.

szép írású gyors munkást, ki iro-
dokot, dákban dolgozott, vagy kereske-
képzettséggel bír s lehetőleg németül is
írásbeli ajánlkozás, fizetési igényei közlése
— azonnali belépésre elfogad: Koncz
Helyt.

Hirdetések.

Sz. 547—902. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelymegye sz.-kereszturi járásához tar-
zó Fiafalva, Szederjes és Magyarfelek közsé-
ből alakult közbírói állás lemondás folytán
üresedvén, ezen állás betöltésére ezennel
pályázatot nyitok.

Ezen állással a következő jövedelem jár:

1. 100 korona rendes fizetés.
2. 40 korona lakbér.
3. Minden születési esetről való közreműkö-
ési díj 2 korona, vagy természetben egy véka
száza gabona.

Felhívom az érdekelteket, hogy szabály-
szerűen felszerelt kérvényeiket f. évi márczius
1-ig annál is inkább adják be, mert a később
kezdett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.
Sz.-Keresztur, 1902. január 16-án.

GÁLFFY,
főszolgabíró.

1—3.

Szám. 6773—901.

tkvi

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter ur 1901. évi
augusztus hó 13-án 22135—901. I. M. I. szám
határozatát elrendelte, hogy a székelyudvarhelyi kir. tör-

vényszék, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó
Kápolnás-Oláhfalva község tkveiben fölvetett mind-
azon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi
XXIX. t.-cz., az 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi
XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogainak
bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czben
szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a tkvi
bejegyzések helyesbítése fogantatossággal.

E czélból helyszíni eljárás e nevezett köz-
ségben 1902. évi február hó 24-én fog kezdődni.
Ennélfogva fölhívom:

1. Mindazok, a kik e tkvekben előforduló
bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kíván-
nak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje
előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás fo-
lyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseit
ket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz
tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekeblezésre al-
kalmatlan okiratok nincsenek, hogy az átírásra az
1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi
XXXVIII. t.-cz. 3, 6, 7. és 9. §-ai értelmében a
szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és
azokkal jogaikat a kiküldött előtt igazolják, avagy
oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos
az átruházás létrejöttét e kiküldött előtt szóval
ismerje el, a tulajdonjog bekeblezésre engedélyét
nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem
érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési
kedvezménytől is elesnek.

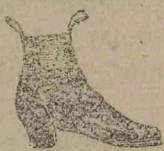
3. Azok, kiknek javára tényleg már meg-
szűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy meg-
szűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve,
ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlano-
k tulajdonosai, hogy e bejegyzett jognak törlé-
sét kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély
nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek
meg, mert ellenesetben a bélyeg-mentesség ked-
vezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Székely-Udvarhelyt, 1901. december 30-án.

2—3

MIHÁLY JÁNOS,
kir. tvszék egyes bíró.

BARTHA ANDRÁS

czipésmester
SZÉKELY-UDVARHELYT,
Kossuth-u. 21.

(Zálogház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szíves figyel-
mébe a Kossuth-u. 21. sz. (Zálogház
mellett) egész ujonnan berendezett férfi-
és női

készcipő-raktárát

és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkénye-
sebb izlésnek is megfelelően készít kellő
gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal,
jutányos árak mellett férfi-, női- és
gyermekcipőket. Sokoldalú tapasztalataira
támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és
megrendeléseit kéri.

41—52

Sz. 758—902. szb.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött kis-
solymosi körjegyzői állásra, mely 800 korona évi
fizetés és mellékjuttatások élvezetével van javadal-
mazva, a pályázatot kihirdetem.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást el-
nyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt
pályázati kérelmüket folyó évi február hó 15-ig
hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy

a később érkező folyamodványokat figyelembe
venni nem fogom.

Székely-Keresztur, 1902. január hó 22-én.

GÁLFFY KÁLMÁN,
főszolgabíró.

Építések.

— építkezéseket

és tervezéseket, valamint költ-
ségelőirányzatokat teljesen szak-
szerűen és a kor igényeinek
megfelelően a legkényesebb iz-
lésnek is megfelelően köz- és
magánépületeket teljes beren-
dezéssel elvállal 40—52

Videki meg-
bízások is a
leggyorsabban
teljesíttetnek.

Egyszerű
levélbeni meg-
keresésekre
azonnali kime-
ritő tájékozá-
s adatik.

Szolid és fele-
lősség melletti
munka.

Vladár Ferencz

építő vállalkozó

Székely-Udvarhelyt, Szom-
batfalvi-utca, saját házában.

Jutányos árak.

Templo njavításokat,
oltártervezeteket s minden
eszkárnába vágó dolgokat
pontosan elkészít.

A főpiacztéren kiadó
olcsó lakások!

Egy három szobás és nagy konyhás
szép világos lakás a szükséges mellékhelyi-
ségekkel, udvaron az emeleten kiadó évi
240 forintért.

Egy kis és egy nagyobb szobából álló
lakás az emeleten kiadó 110 forintért.

Egy ugyanilyen a földszinten kiadó
évi 100 forintért. E két kisebb lakás csak
magánosoknak, vagy gyermektelen családok-
nak kiadó. — A nagy-utcai lakás kiadatott.

A lakások részben azonnal is elfoglalhatók.
A három szobás lakás megnagyobbít-
ható egy vagy két szobával is.

Egy három m. magas földszintes-szobás,
külön épült konyhával, pinczéssel, önálló
nagy udvarral, mindenféle mellékhelyisé-
gekkel, gazdasági épületekkel, nagy csűr,
kettős pajta, szekérszín nyitott és zárt, circa
2000 □-öles, veteményesnek alkalmas kert-
tel, külön dróttal bekerítve, a tábori-utczában
kiadó és azonnal át is vehető.

Videkről beköltözni akaró gazdálkodó-
nak vagy konyha-kertészettel foglalkozónak
igen alkalmas. Évi bére 240 frt.

Esetleg eladó készpénzért is. Ára 3000
forint. — Értekezhetni:

tulajdonossal, a
gyógyszertár mel-
letti irodájában
bármikor.

Koncz Ármin

„SINGER“ varrógépek

legnagyobb választékban

Tibád Ignác

fűszerkereskedésében Székely-Udvar-
helyt (Alsó-piacztér) kaphatók részletfize-
tésre is. — Nagy raktár finomított
varró-gépolajból, géptűkből, olajo-
zókából és a géphez szükséges összes
kellékekből. 3—12

BERKECZY LAJOS

ÉPÜLET- ÉS DISZMÜBÁDOCOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, u. m.: toronyfedés, házfedés, ócska fedelek javítását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádógos munkák, fürdő kádak, bázi cikkek, konyhaeszközök és kertészeti cikkek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Az üzlet 15 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szoliditásáról tanuszkodik. Minél számosabb megbízást kér

25—30

tisztelettel:

BERKECZY LAJOS bádógos mester,
Székely-Udvarhelyt.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller**

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvények, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Raktár: Nagysolymosi Koncz Ármin gyógyszer-tára Székely-Udvarhelyt. 9—29

Épület- és butorasztalos.

Van szerencsém értesitenia nagyérdemű közönséget, hogy mindennemű az asztalos iparba vágó munkákat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek művi íróasztalaimat, könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca. (Saját

38—53

házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet

Székely-Udvarhelyt, a Főtéren,

Barcsay Karoly

divatüzletével egybekölve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászba vonását is elvállalja. Hullákat exhumáltat s bárholnan elszállítat. Raktárt tart fa- és érc-koporsókból, szemfedelekből, párnák, szalagok- és egyéb gyászkelekből mindig nagy választékot. Új gyászkecsik fényes felszerelésekkel, testörök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Fölve: olcsó és pontos kiszolgálás.

4—52

Bérbeadó vendéglői és kerti helyiség.

A Kossuth-utcában, az ugynevezett Koronay-féle vendéglői és kerti helyiség folyó évi Szent-György napjától, 3 vagy több évre kiadó. A vendéglői helyiség esetleg más természetű üzletnek is kiadó, a kerti helyiségtől elkülönítve. Értekezhetni: dr Solymossy Lajos tulajdonossal.

802. végreh. sz. m.

Árverési hirdetmény

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közli, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1396. számú végzése következtében dr. Kálmán ügyvéd által képviselt Surányi budapesti cég javára Zappé Bela oklándi ellen 100 K hátralék s jár erejéig 1901. évi 28-án fogantatott kielégítési végzés útján lefoglalt és 720 koronára becsült közigazgatási, u. m.: gyógyszerállványok, győrtők, 1 receptura, 1 mérleg, 1 íróasztal, könyvek, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. bíróság 1901-ik évi V. 107/2. számú végzése folytán K hátralék tőkekövetelés, ennek 1900. évi hó 30. napjától járó 6 százalékos kamatai harmad százalékos váltódíj és eddig összesen 15 fillérben bíróilag már megállapított közegeiig Oklándon, alperesnél leendő eszközök 1902. évi február hó 5-ik napjának d. u. 2. határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozó megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legigérőnek, szükség esetén becsáron alul is adhatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságok mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is deltetik.

Kelt Oklándon, 1902. január 12-ik nap

POLLAK IGNÁCZ,

kir. bírósági végrehajtó

A „székely emberhez” Székely-Udvarhelyt.

Tibád Ignác

fűszerkereskedése Székely-Udvarhelyt (Alsó-piacztér).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

fűszerkereskedést

nyitottam. — Jól berendezett raktáromra felhívom a n. é. közönség becses figyelmét. A fűszer-szakmába vágó összes cikkekben u. m.: a legfinomabb cukor, kávé, orosz- és karaván-theák, szebeni szalámi, amerikai kétszer finomított kőolaj. Asztalosok részére a szükséges összes festék, lenolaj-kenczek és mindennemű ecsetek stb. — A világhírű aradi lisztet minden számban.

A fenti cikkeknek a legolcsóbb napi árak szerint árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

12—7

kitünő tisztelettel:

Tibád Ignác

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

B

Grünwald Albert
butorkereskedő
Brassó,
Kapu-u. 47. 49.
Legnagyobb
butorraktár
a Reinhart Fülöp
aradi butorgyáros
hírneves
készítményei
gyári árakon.

U

30 hálószoba
30 ebédlő
50 szalon és
több uriszoba
barock,
renaissance,
secessió és
ónémet stílusban
állandóan
raktáron van-
nak.

T

Nagy választék
szalon- és
futó szőnye-
gekben.
Párisi, berlini,
brüsseli stb.
selyem, pe-
luche szőve-
tekben.

O

Kezkesdik
kitünő minősé-
gért,
rendkívüli
olcsó árak mellett.
Vidéki
megrendelések a
legpontosabban
eszközöltetnek.

R

52—39